

MIRCEA ȘTEFĂNESCU

0 aniversare

Zadarnic îmi tot spun că trebuie să fie o glumă — fiindcă nu e: în adevăr, foarte tânărul meu prieten și eminent interpret Ion Focea — azi artist de frunte al Teatrului „Al. Davila” din Pitești — a împlinit 50 de ani de viață și 30 de teatru. E deci limpede că a început să joace de pe vremea când, după vechea lege, era încă minor. Fiind elev în anul II la Conservator, Zaharia Stancu l-a chemat la Teatrul Național, unde Focea a făcut primul pas sub zodia care avea să dea nobletea idealului său artistic — acela de a contribui, cu pasiunea temperamentului lui, la înflorirea dramaturgiei originale: a jucat în piesa *Asta-i ciudat*, a lui Miron Radu Paraschivescu și în regia lui Tudor Mușatescu. E de reținut acest lucru, fiindcă de-a lungul carierei lui, purtată pe diferite scene importante din București, ca ale teatrelor „Muncă și Voie bună”, „Nostru”, „Comedia” și din nou la Național, Focea — pe lângă succesele elogios remarcate de cronicarii dramatice în teatrul clasic și modern universal (Shakespeare, Goldoni, Ostrovski, Nash, Achard etc.) — a dat creații de reală valoare în comedii și drame românești, în opere de Hasdeu, Tudor Mușatescu, Victor Ion Popa, Ciprian, Al. Kirițescu, Mihail Sebastian, Iloria Lovinescu, Paul Everac, M. Davidoglu și subsemnatul.

Întrât în teatru după 23 august 1944, Focea aparține deci primei generații de actori care își începeau cariera conștienți că li se va da altă considerație socială decât celor din trecut. Cel mai important efect al acestei situații a fost apetitul pentru cultură, care nu mai era, ca odinioară, o raritate în lumea actoricească. Noi orizonturi se deschideau tea-

trului, care veneau să modifice însuși portretul actorului român, înscriindu-i activitatea într-o sferă intelectuală superioară.

Ion Focea este dintre cei care au mers mai bine și mai convingși pe acest drum, înțuind clar valoarea acestor noi perspective, pe care a luptat să le servească: fie inițiind, cu alți colegi de vîrstă, întemeierea unui studio al tineretului (denumit „Prometeu”), fie pornind curajos prin țară, împreună cu soția lui, talentata artistă dramatică Ileana Focea, să pună bazele unui teatru, la Galați. În felul acesta, el a dovedit o largă înțelegere pentru un eveniment teatral specific epocii de progres social: faptul că interesul pentru teatru începea să cuprindă toată țara, fenomen care cerea imperios crearea a zeci de teatre în provincie. Pilda frumoasei lui cariere, împlinită, în ultimii 16 ani, la teatrul din Pitești — acolo unde i s-a desăvîrșit maturitatea artistică —, poate să constituie un îndemn pentru noile generații de actori, care ar trebui să știe că mulți dintre cei mai mari actori ai noștri s-au format (ca sub Victor Ion Popa, Ion Sava și Ion Aurel Maican) în atelierile de creație ale acestor teatre, unde au avut posibilitatea să apară în mai multe și mai variate roluri decât în capitală.

Am avut prilejul să aplaud în cîteva rînduri creațiile lui Ion Focea, pe scena piteșteană. În afară de gratitudinea mea personală — de autor care m-am bucurat de admirabila lui colaborare, inteligentă și substanțială —, țin să-i aduc azi, cînd îi doresc pentru mulți ani noi succese, și omagiul meu de fost critic de teatru și, mai ales, de încîntat spectator.